

VEKTORIANALYYSI / CALCULUS OF SEVERAL VARIABLES  
 LASKUHARJOITUS 9 / EXERCISE 9  
 SYKSY / AUTUMN 2014

1. Olkoon  $\alpha > 0$ . Millä  $\alpha$ :n arvoilla epäoleellinen integraali

$$\int_A \frac{1}{(x^2 + y^2)^{\alpha/2}} dx dy$$

suppenee, kun  $A = \mathbb{R}^2 \setminus \bar{B}(\bar{0}, 1)$ .

2. Integroi funktio  $f(\bar{x}) = e^{x_1 - x_4} + x_2 x_3$ , missä  $\bar{x} = (x_1, x_2, x_3, x_4)$ , yli avaruuden  $\mathbb{R}^4$  suorakulmaisen särmiön  $[0, 1] \times [1, 2] \times [-2, 2] \times [0, 1]$ .

3. Integroi funktio  $f(x, y, z) = 3x^2 + |(x, y, z)|$  yli avaruuden  $\mathbb{R}^3$  yksikköpallon  $B(\bar{0}, 1)$ .

4. Laske integraali

$$\iiint_B h(x, y, z) dx dy dz,$$

kun  $h(x, y, z) = x(x^2 + y^2)$  ja  $B \subset \mathbb{R}^3$  on 1. oktantissa sijaitseva kappale, jota rajoittavat sylinteripinnat  $x^2 + y^2 = 2$  ja  $x^2 + y^2 = 4$ , sekä tasot  $z = -1$ ,  $z = 1$ ,  $x = 0$  ja  $x = y$ . Ohje. Sylinterikoordinaatit.

5. Olkoon  $A \subset \mathbb{R}^3$  kappale, jota rajoittaa yläpuolelta taso  $z = 3 - 2y$  ja alapuolelta paraboloidi  $z = x^2 + y^2$  integroimalla vakiofunktioita 1 yli joukon  $A$ . Ohje. Muuttujan  $z$  integroimisrajat määräytyvät suoraan annetuista pinnoista. Mitä tulee muihin muuttujiin, mainittujen pintojen leikkaus sijaitsee sylinteripinnalla  $S$ , joka on muotoa

$$S := \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid (x - a)^2 + (y - b)^2 = c^2\},$$

missä  $a$ ,  $b$  ja  $c$  ovat reaalilukuja. Määrää ensin nämä luvut. Tästä saat integroimisrajat  $x$ :lle ja  $y$ :lle.

6. Olkoon  $A_t = \{\bar{x} \in \mathbb{R}^2 : 1 \leq |\bar{x}| \leq t\}$ ,  $t > 1$ , ja  $A = \{\bar{x} \in \mathbb{R}^2 : |\bar{x}| \geq 1\}$ , sekä  $x = (x_1, x_2)$ . Onko lausekkeella

$$\int_{A_t} \frac{1}{|\bar{x}|} \sin(e^{|\bar{x}|}) dx_1 dx_2 \quad ?$$

raja-arvoa, kun  $t \rightarrow \infty$ ? Suppeneeko epäoleellinen integraali

$$\int_A \frac{1}{|\bar{x}|} \sin(e^{|\bar{x}|}) dx_1 dx_2 \quad ?$$

(Napakoordinaatit.  $\int \sin e^r dr = \int e^{-r} e^r \sin e^r dr$  ja osittaisintegrointi.)

\*\*\*\*\*

1. For which  $\alpha > 0$  does the improper (or generalized) integral

$$\int_A \frac{1}{(x^2 + y^2)^{\alpha/2}} dx dy$$

converge, when  $A = \mathbb{R}^2 \setminus \bar{B}(\bar{0}, 1)$ .

2. Integrate the function  $f(\bar{x}) = e^{x_1 - x_4} + x_2 x_3$ , where  $\bar{x} = (x_1, x_2, x_3, x_4)$ , over the parallelepiped  $[0, 1] \times [1, 2] \times [-2, 2] \times [0, 1]$  of  $\mathbb{R}^4$

3. Integrate the function  $f(x, y, z) = 3x^2 + |(x, y, z)|$  over the unit ball  $B(\bar{0}, 1)$  of the space  $\mathbb{R}^3$ .

4. Calculate the integral

$$\iiint_B h(x, y, z) dx dy dz,$$

when  $h(x, y, z) = x(x^2 + y^2)$  and  $B \subset \mathbb{R}^3$  is a body situated in the 1st octant of  $\mathbb{R}^3$ , bounded by the cylindrical surfaces  $x^2 + y^2 = 2$  and  $x^2 + y^2 = 4$ , and the planes  $z = -1$ ,  $z = 1$ ,  $x = 0$  and  $x = y$ . Hint. Use cylinder coordinates.

5. Let  $A \subset \mathbb{R}^3$  be a body bounded from above by the plane  $z = 3 - 2y$  and from below the paraboloid  $z = x^2 + y^2$ . Calculate the volume of  $A$ , i.e. integrate the constant function 1 over  $A$ . Instructions. The integration bounds of  $z$  are directly determined by the given surfaces. As for the other variables, the intersection of the two given surfaces is a subset of the cylinder  $S$ ,

$$S := \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid (x - a)^2 + (y - b)^2 = c^2\},$$

where  $a$ ,  $b$  and  $c$  are real numbers. Finding these numbers first, you can determine the integration bounds for  $x$  and  $y$ .

6. Let  $A_t = \{\bar{x} \in \mathbb{R}^2 : 1 \leq |\bar{x}| \leq t\}$ ,  $t > 1$ , and  $A = \{\bar{x} \in \mathbb{R}^2 : |\bar{x}| \geq 1\}$ , and  $x = (x_1, x_2)$ . Does the expression

$$\int_{A_t} \frac{1}{|\bar{x}|} \sin(e^{|\bar{x}|}) dx_1 dx_2 \quad ?$$

have a limit as  $t \rightarrow \infty$ ? Does the improper integral

$$\int_A \frac{1}{|\bar{x}|} \sin(e^{|\bar{x}|}) dx_1 dx_2 \quad ?$$

converge. (Polar coordinates.  $\int \sin e^r dr = \int e^{-r} e^r \sin e^r dr$  and integration by parts.)